

'Het eiland werd door de overheid gewoon opgegeven'

Schoonbeek de Vlaming wijdt compositie aan Schokland

HIPPOLYTUSHOEF – Schokland. Geert Schoonbeek de Vlaming heeft er iets mee. Genoeg om er een compositie aan te wijden. De Wieringer componist schreef Schokland, dat komende zondag in première gaat in de Hippolytuskkerk. Het muziekstuk, bestaande uit drie delen, wordt uitgevoerd door marimba-speler Ramon Lormans.

Schoonbeek de Vlaming ontwikkelde in zijn jeugd een fascinatie voor Schokland, het voormalige eiland in de Zuiderzee, dat ruim honderdvijftig jaar geleden op last van de overheid werd ontruimd. En dat nu nu nog slechts als een verhoogde bult in de Noordoostpolder is waar te nemen.

"Het voormalige eiland is als het ware door het polderlandschap opgeslokt en biedt daardoor een fascinerende aanblik. Het is een wezensvreemd element. Ik heb in mijn jeugd Schokland tweemaal bezocht en het maakte bij die gelegenheid een grote indruk op me. Vooral de droge haven Oud Emmeloord is altijd op mijn netvlies blijven staan. Later heb ik me verdiept in de geschiedenis van het gebied."

Die geschiedenis van het voormalige eiland spreekt tot de verbeelding. En dan vooral het lot van de inwoners, die op zeker moment te horen kregen dat ze Schokland dienden te verlaten, omdat ze niet meer veilig waren voor het wassende water van de Zuiderzee. Ze moesten gebruik maken van loopplanken om droge voeten te houden. Die situatie was volgens de overheid onhoudbaar.

"Stel je voor dat zo'n tijdje je treft! Krijg je te horen dat je je boeltje moet pakken. Dat is voor de inwoners een heel schokkende gebeurtenis geweest. En dat heeft ook tot het nodige verzet geleid. Er was echter geen ontkomen aan. De hoge heren uit Den Haag hadden nu eenmaal een besluit genomen. Ik ben nogal honkvast, dus persoonlijk moet ik er niet aan denken dat zo iets mij zou overkomen. Het wrange is dat de water-

stand daarna nooit meer zo hoog is geweest en de bewoners er feitelijk net zo goed hadden kunnen blijven wonen."

Fascinatie

De fascinatie voor het voormalige eiland, en het feit dat het in 2009 honderdvijftig jaar geleden was dat Schokland werd onttruimd, vormde voor Schoonbeek de Vlaming aanleiding om er een compositie over te schrijven. Hij zocht daarover contact met de Schokkervereniging. "Voor de herdenking wilde ik een compositie schrijven en opdragen aan alle Schokkers. De vereniging was zeer enthousiast over het idee, maar kon helaas geen geld vinden om mijn opdracht te verlenen tot het schrijven van die compositie. Na vele doodlopende wegen te hebben bewandeld, heb ik er toch maar voor gekozen het werk op eigen initiatief en pro deo te schrijven."

Het werk bestaat uit drie delen: Geschocht, De Ontruiming en Naschok. "Geschocht verklankt de eerste reacties van de bewoners. Er ontstond het nodige rumoer toen duidelijk werd dat ze huis en haard moesten verlaten. Het eiland werd door de overheid gewoon opgegeven. Dat zou vandaag de dag niet zo snel meer gebeuren. Reken maar dat de mensen onder emotionele omstandigheden het eiland hebben verlaten."

In het tweede deel De Ontruiming komt de tegenstelling tussen de hoge heren uit Den Haag en het gewone volk aan het licht. En in Naschok laat Schoonbeek de Vlaming horen hoe Schokland terug is gekomen uit 'zee' als Wereld-erfgoed. Het derde deel is

De compositie Schokland van Geert Schoonbeek de Vlaming beleeft zondag 27 februari zijn wereldpremière.
(foto Angelike Valster)

meer extravert en lyrisch van karakter dan de twee voorgaande delen.

"De eerste twee delen zijn ingetogener van aard. Daar breek ik mee in het derde deel, hoewel het natuurlijk wel verwijzingen bevat naar de eerste twee delen. In Naschok neem ik de mensen mee naar de huidige tijd. En die is nu eenmaal onstuimiger dan hoe het leven in 1859 verliep. Het derde deel brengt tot uitdrukking dat Schokland niet meer is weg te denken uit het landschap van de Noordoostpolder en al weer vele jaren een veilige haven biedt aan de nazaten van de Schokkers, die ooit hun geboortegrond moesten verlaten."

Lormans

De compositie Schokland is geschreven voor de marimba en wordt als solo-stuk opgevoerd. Het stuk is in nauwe samenwerking met marimba-speler Ramon Lormans tot stand gekomen. Geert Schoonbeek de Vlaming ontmoette deze musicus verleden jaar na afloop van een lunch-

concert op het conservatorium in Amsterdam. "De wijze waarop hij de marimba bespeelde was anders dan ik tot dan gewend was. Zijn manier van spelen, stokgebruik en zijn toewijding spraken me direct aan. Hier was geen slagwerker aan het werk, maar een musicus op zoek naar een nieuw geluid en een eigen interpretatie van zijn instrument. Ik kwam met hem in contact en we spraken af dat we in nauwe samenwerking een compositie zouden maken in een ander vocabulaire dan gebruikelijk voor de marimba. En dat we daarvoor nieuwe technieken zouden toepassen. Dat is Schokland geworden."

Schoonbeek de Vlaming timmert al een flink aantal jaren aan de weg als componist. Schokland is inmiddels de zeventiende compositie van zijn hand. Het schrijven van een compositie is niet het probleem, maar het werk uitgevoerd te krijgen, is dat vaak wel. Een componist moet zijn muziek aan de man kunnen brengen. Dat laatste gaat

Schoonbeek de Vlaming goed af. Sterker: muzikanten weten hem ook te vinden.

"Het gaat langzaam maar zeker steeds beter. In het begin moet je echt op zoek naar mensen die je werk willen uitvoeren. Maar nu komen ze ook naar mij toe om te vragen of ik een compositie voor hen wil schrijven of bewerken. Wat dat betreft heb ik geen klagen. Het is ook een kwestie van netwerken. Dat is op zich niet altijd even eenvoudig, want het schrijven van composities is toch een proces dat zich in je hoofd afspeelt. En dan valt het niet om daar uit te breken en de buitenwereld op te zoeken, teneinde contacten te leggen om je werk uitgevoerd te krijgen. Er zijn genoeg componisten die daar niet in slagen."

De wereldpremière van Schokland vindt zondag 27 februari plaats in de Hippolytuskkerk en begint om 15.30 uur. Voor meer informatie zie www.skah.info. Reserveren kan via Jim Vink (0227-595204).